

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judcători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Butescu Tudor în numele inculpatului Vreme Nicolai, împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni din 23 mai 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 09 iulie 2014, în cauza penală în privința lui

Vreme Nicolai Valentin,

născut la 11 aprilie 1990, originar și domiciliat pînă la reținere în or. Căușeni, str. Pușkin , nr. 48.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 11 aprilie 2014 - pînă la 23 mai 2014 (instanța de fond);*
- 2. de la 17 iunie 2014 - pînă la 09 iulie 2014 (instanța de apel);*
- 3. de la 19 septembrie 2014 - pînă la 10 decembrie 2014 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 23 mai 2014, pronunțată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Vreme Nicolai a fost condamnat:

- în baza art. 179 alin.(1) Cod penal, la 3 luni închisoare;

- în baza art. 187 alin.(2) lit.b) e), f) Cod penal, la 3 ani și 6 luni închisoare, fără amendă.

În baza art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa de 3 ani și 8 luni închisoare.

În temeiul art. 85 alin. (1), (3) Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei fixate prin sentința Judecătoriei Căușeni din 11 noiembrie 2013, definitiv

fiindu-i stabilită pedeapsa de 4 ani închisoare, fără aplicarea amenzii, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Vreme Nicolai, la 18 martie 2014, ora 16⁰⁰, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor din avutul proprietarului a pătruns în domiciliul cet. Vlașițchii N., din or. Căușeni, str. M. Voicu 10, unde, cu amenințarea aplicării violenței, în mod deschis, i-a sustras ultimului bani în sumă de 1000 lei, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă.

2.1. Tot el, Vreme Nicolai, la 18 martie 2014, în jurul orei 19⁰⁰, fiind în stare de ebrietate alcoolică și urmărind scopul violării domiciliului, prin deteriorarea ușii a pătruns ilegal în domiciliul cet. Vlașițchii Nicolai, situat în or. Căușeni, str. M. Voicu 10.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Butescu Tudor în numele inculpatului Vreme N. care a solicitat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în baza art. 179 alin.(1) Cod penal să fie încetat, din motivul împăcării părților, iar pe învinuirea adusă în baza art. 187 alin.(2) lit.d), e), f) Cod penal, să-i fie aplicată o pedeapsă cu aplicarea art. 90 Cod penal.

În argumentarea soluției solicitate apelantul a invocat că, după pronunțarea sentinței, inculpatul și partea vătămată Vlașițchii N. au încheiat acord de împăcare și au depus cerere de încetare a procesului penal, astfel la moment inculpatul a achitat prejudiciul material cauzat, iar pretenții față de el nu sunt. Totodată, inculpatul a declarat personal că a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, fără cercetarea martorilor. De cele comise inculpatul se căiește și regretă, solicitînd ca instanța să nu-l pedepsească cu privațiune de libertate, mama sa fiind de vîrstă înaintată, bolnavă, iar el este unicul întreținător, deoarece tatăl său a decedat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 09 iulie 2014, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat.

5. Instanța de apel a constatat că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei, a apreciat probele prezentate de părți din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, corect ajungînd la

concluzia de vinovăție a inculpatului Vreme Nicolai în săvârșirea infracțiunilor de jaf și violarea de domiciliu.

La fel, instanța de apel a considerat că prima instanță a ținut cont la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală, și anume de caracterul prejudiciabil al infracțiunilor, de persoana acestuia, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, inculpatul a mai fost condamnat, în repetate rânduri pentru sustragerea avutului proprietarului. Ultima dată, fiind condamnat prin sentința Judecătoriei Căușeni din 11.11.2013 în baza art. 187 alin.(2) lit.f) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an.

Astfel, instanța de fond corect a reținut, comiterea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru comiterea infracțiunii similare.

Prin urmare, corect a menționat că Vreme N. nu și-a făcut concluziile respective, nu s-a corectat în spiritul respectării legii or, inculpatul nu a manifestat un comportament exemplar și nu a îndreptățit încrederea ce i s-a acordat, săvârșind cu intenție, în termenul de probă fapta prejudiciabilă.

Referitor la solicitarea avocatului privind încetarea procesului penal în baza art. 179 alin.(1) Cod penal în legătură cu împăcarea părții vătămate, instanța de apel a menționat că, *prevederea dată produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare*, prin urmare, cerințele nominalizate, urmează a fi respinse, ca lipsite de temei.

6. Împotriva hotărîrilor nominalizate, a declarat recurs ordinar avocatul Butescu Tudor în numele inculpatului Vreme Nicolai, care invocînd ca temei de drept prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6), 10), 16) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărîrilor contestate, cu pronunțarea unei noi hotărîri, în baza art. 187 alin.(2) lit.b), e), f) Cod penal să fie aplicată o pedeapsă mai blîndă, cu aplicarea art. 90 Cod penal, iar pe art. 179 alin.(1) Cod penal, să fie încetat procesul penal în legătură cu împăcarea părților, menționînd repetat argumentele nominalizate în cererea de apel.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de

procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocatul Butescu T. în numele inculpatului, menționând că recurentul solicită încetarea procesului penal conform art. 109 Cod penal și aplicarea art. 90 Cod penal, din care motiv solicită inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, deoarece instanța de apel și-a motivat soluția de respingere a apelului, respectând prevederile art. 414-415 Cod de procedură penală, ținând cont de Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 56 și de prevederile art. 85 Cod penal.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă ca temei de casare a hotărârilor contestate art. 427 alin. (1) pct.6), 10), 16) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise în instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale și când norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Conform dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul conchide că, motivele invocate de recurent nu sînt aplicabile din punct de vedere al prezenței erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Prin urmare instanța de recurs consideră că, instanța de apel just a constatat ca fiind dovedită cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea jafului, adică *sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvîrșit prin*

pătrunderea în locuință, cu amenințarea aplicării violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei și cu cauzarea de daune în proporții considerabile, și violarea de domiciliu, adică pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul persoanei fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei, acțiunile acestuia fiind corect încadrate în baza art. 187 alin. (2) lit. d), e), f) și 179 alin.(1) Cod penal, fapt demonstrat prin probele cercetate, corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblul din punct de vedere al coroborării lor.

Din conținutul recursului, avocatul Butescu T. în numele inculpatului este de acord cu starea de fapt stabilită de către instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor imputate, criticând hotărârile adoptate în latura stabilirii pedepsei, invocând temeiul de casare prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că, *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

La acest capitol, instanța de recurs remarcă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni, urmează a-i fi aplicată o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. Totodată, pedeapsa se aplică în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului Penal.

Conform principiului individualizării pedepsei, prevăzut de art. 7 Cod penal, în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, reflectate la art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată vinovatului, trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal.

În același rînd, Colegiul reține că, categoria și termenul de pedeapsă ce urmează a fi stabilit, este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art. 76-77 Cod penal, precum și efectele acestora,

prescrise în art. 78 Cod penal.

Instanța de recurs remarcă că, sancțiunea art. 187 alin.(2) lit.b), e), f) Cod penal, prevede pedeapsa închisorii de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale.

Astfel, pedeapsa stabilită inculpatului de 3 ani și 6 luni închisoare în baza art. art. 187 alin.(2) lit.b), e), f) Cod penal, se încadrează în limitele sancțiunii normei penale în baza căreia inculpatul a fost condamnat.

Totodată, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul invocat de recurent referitor la faptul că instanțele ierarhic inferioare la stabilirea pedepsei inculpatului în baza art. 187 alin.(2) Cod penal, nu au ținut cont în deplină măsură de circumstanțele cauzei, personalitatea acestuia, precum și nu au luat în considerație că corectarea ultimului poate avea loc și fără privarea de libertate și nu au stabilit în privința lui Vreme N. o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Colegiul remarcă că, instituția suspendării condiționate a executării pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia pînă la săvîrșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului la faza de urmărire penală și de judecare a cauzei, atitudinea față de infracțiunea comisă, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; comportarea sinceră în cursul procesului, recuperarea prejudiciului material și moral.

Conform textului alin.(1) art.90 Cod penal instanța numai motivat poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului cu concluzia că acesta se poate îndrepta fără executarea reală a pedepsei închisorii, motive care trebuie indicate în sentință. În plus la cele menționate instanța de judecată va ține seamă de trecutul vinovatului, mediul în care trăiește, modul de comportare la locul de muncă, în familie, în societate etc.

Instanța de recurs consideră că, în speță atît instanța de fond cît și cea de apel au respectat cerințele de motivare referitor la procedura executării pedepsei de către inculpatul Vreme N., precum și au luat în considerație

atitudinea acestuia față de urmările rezultate din infracțiune, că infracțiunea de jaf, comisă de inculpat face parte din categoria celor grave, de persoana inculpatului, care anterior a mai fost condamnat, pentru infracțiuni similare, iar ultima data prin sentința Judecătorei Căușeni din 11 noiembrie 2013 în baza art. 187 alin.(2) lit.f) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an, iar concluzii pozitive în sensul vizat nu și-a făcut.

Astfel, instanța constată că, pedeapsa stabilită și individualizată de către instanța de fond care a fost menținută de instanța de apel, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

În privința argumentului invocat de avocat referitor la încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților pe învinuirea adusă în baza art. 179 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a oferit un răspuns întemeiat, făcând referire la prevederile art. 109 alin.(2) Cod penal, care expres prevede, că împăcarea produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Aceiași concluzie este expusă și în Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr.56 „Cu privire la aplicarea art.109 CP și 276 CPP în cazurile împăcării părților” din 04.11.2013, prin reglementarea în art. 109 Cod penal a momentului pînă cînd poate avea loc împăcarea părților, momentul final, este atunci cînd cauza se judecă de către instanța de fond, cînd completul s-a retras pentru deliberare cu adoptarea sentinței respective.

Astfel, **pînă la acest moment părțile se pot împăca** în cazul infracțiunilor prevăzute de alin. (1) art. 109 Cod penal, cu excepția celor prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală. Împăcarea părților la următoarele căi a procesului penal – **Apelul și Recursul nu se admite**, acestea fiind căi de verificare a temeiniciei și legalității hotărîrii judecătorești.

În temeiul celor expuse, se constată că, în speță potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de fond, partea vătămată a declarat că „pe inculpat îl va ierta, însă el urmează să-i repare ușa deteriorată, alte pretenții materiale și morale nu are” (f.d.155).

Astfel că în sensul art. 109 Cod penal, împăcarea nu poate fi condiționată.

Prin urmare, nu s-a comis eroarea de drept, semnalată de către recurent și respectiv nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, iar pedeapsa aplicată inculpatului este echitabilă faptelor săvârșite de el.

Referitor la argumentul invocat în cererea de recurs că *“instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”*, temei prevăzut de art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume că a fost respins apelul declarat de inculpatul Vreme N., necătînd la faptul că apel a depus avocatul în numele inculpatului, instanța de recurs consideră că aceasta este o eroare materială și nu poate servi temei pentru casarea hotărârii contestate, deoarece avocatul Butescu Tudor a înaintat apel în numele inculpatului Vreme N. și prin urmare aceasta nu afectează în nici un mod legalitatea hotărârii contestate, iar instanța de apel în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, examinînd cauza penală fără careva abateri de la normele materiale și de procedură, just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept sub toate aspectele, concluzie ce este susținută și de instanța de recurs.

În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Cu referire la temeiul invocat de recurent în baza pct. 16) alin. (1) a art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal reține următoarele.

Pct. 16) alin. (1) a art. 427 CPP poate fi invocat atunci cînd norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție în cauze similare. Acest temei este îndreptat spre unificarea practicii judiciare.

Or, se menționează că la invocarea temeiului respectiv de drept, sarcina probațiunii îi revine recurentului, care prin exemple elocvente cu referire la cauze concrete, trebuie să demonstreze faptul că instanța de recurs în cauze anterioare a adoptat soluții contradictorii cu cele reținute în speța în cauză.

Mai mult, se mai reține și faptul că, în spețe care pun problema divergenței de jurisprudență, rolul Curții nu este acela de a constata din

oficiu asupra căror cauze s-a aplicat diferit normele de drept, ci acestea trebuie să fie indicate expres în textul recursului, pentru a fi supuse verificării.

Totodată, în această ordine de idei este necesar de menționat că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat deja în jurisprudența sa, că simpla existență a unei abordări jurisprudențiale diferite, la nivelul instanțelor naționale, asupra unor spețe similare, nu implică în mod automat o violare a dreptului la un proces echitabil. De asemenea, Curtea a admis că o unificare a jurisprudenței naționale necesită o anumită perioadă de timp, astfel încât un interval rezonabil în care coexistă mai multe soluții jurisprudențiale asupra unor situații similare, este compatibil cu dreptul la un proces echitabil.

Prin urmare, Colegiul conchide că motivarea recursul avocatului prin prisma pct. 16) alin. (1) a art. 427 Cod de procedură penală se consideră necorespunzătoare potrivit cerințelor avute în vedere de legislator la stabilirea acestui temei de recurs.

Reieșind din circumstanțele menționate, Colegiul penal conchide, că recursul ordinar declarat de către avocat în numele inculpatului este inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Butescu Tudor în numele inculpatului Vreme Nicolai, împotriva sentinței Judecătorei Căușeni din 23 mai 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 09 iulie 2014, în cauza penală în privința lui *Vreme Nicolai Valentin*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 06 ianuarie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev